2024/2256

10.10.2024

USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2024/2256

ze dne 11. dubna 2024

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Agentury Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) na rozpočtový rok 2022

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Agentury Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (dále jen „agentura“) na rozpočtový rok 2022,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na zvláštní zprávu Účetního dvora č. 03/2023,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0120/2024),

A. vzhledem k tomu, že konečný rozpočet agentury na rozpočtový rok 2022 činil podle jejího výkazu příjmů a výdajů ([1]) 24 827 843 EUR, což ve srovnání s rokem 2021 představuje zvýšení o 5,25 %; vzhledem k tomu, že rozpočet agentury je financován převážně ze dvou zdrojů příjmů, kterými jsou vybrané poplatky a příspěvek ze souhrnného rozpočtu Unie;

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o ověření roční účetní závěrky agentury za rozpočtový rok 2022 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) prohlásil, že získal přiměřenou jistotu, že roční účetní závěrka agentury je spolehlivá a uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. konstatuje, že výsledkem úsilí o monitorování rozpočtu během rozpočtového roku 2022 byla míra plnění prostředků na závazky na běžný rok ve výši 99,26 %, což oproti roku 2021 znamená zvýšení o 5,20 %; konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby na běžný rok dosáhla 70,12 %, což znamená, že agentura nesplnila cíl, který si stanovila na 75 %, a že ve srovnání s rokem 2021 to znamená zvýšení o 4,16 %;

2. se znepokojením bere na vědomí, že v několika po sobě jdoucích letech agentura zaznamenala vysokou míru přenesených prostředků na závazky, např. v roce 2022 činily 7,2 milionu EUR, což představuje mírné navýšení oproti roku 2021 (29,9 %); připomíná, že orgán příslušný k udělení absolutoria agenturu žádal, aby tento problém vyřešila; dále konstatuje, že částka ve výši 5,5 milionů EUR (neboli 66,2 %) prostředků v rámci hlavy III souvisela s operačními výdaji, zejména s hlavními činnostmi agentury podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ([2]) (66,4 % v roce 2021); trvá na tom, že opakované vysoké míry přenesených prostředků by také mohly poukazovat na strukturální problém, slabé rozpočtové plánování, případně na porušení zásady ročního rozpočtu; konstatuje, že v roce 2023 agentura zavedla čtvrtletní informační schůzky pro své správce rozpočtových položek, které se konají před každým přezkumem rozpočtu s cílem zlepšit rozpočtové plánování a včasné plnění rozpočtového plánu a plánu zadávání zakázek v souladu se zásadou ročního rozpočtu;

Výkonnost

3. konstatuje, že stejně jako v předchozích letech sledovalo vedení agentury plnění cílů pracovního programu prostřednictvím klíčových ukazatelů výkonnosti agentury s využitím systému „semaforu“; dále bere na vědomí, že podle agentury zůstává většina klíčových ukazatelů výkonnosti meziročně stejná, aby byla zajištěna konzistentnost při srovnávání, ale cíle, kterých má být v daném roce dosaženo, se stanovují na každý rok; doporučuje však, aby se agentura zabývala ukazateli, které dosud nebyly splněny nebo zaostávají, a aby pravidelně dolaďovala klíčové ukazatele výkonnosti s cílem optimalizovat svou výkonnost;

([1]) Úř. věst. C 38, 31.1.2023, s. 87.
([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (Úř. věst. L 326, 8.12.2011, s. 1).

4. všímá si, že 82 % pracovního programu bylo splněno nebo splněno s drobnými komplikacemi a 18 % splněno nebylo nebo byly související úkoly vyloučeny z priorit či odloženy v důsledku omezených lidských zdrojů; doporučuje, aby agentura přehodnotila proveditelnost pracovního programu s ohledem na dostupné lidské zdroje, jelikož omezené lidské zdroje se objevily jako odůvodnění při provádění pracovního programu i v předchozích letech; dále konstatuje, že cíle klíčových ukazatelů výkonnosti byly splněny, s výjimkou míry prostředků na platby, která v roce 2022 dosáhla 70,1 % (cíl byl 75 %) v porovnání s 65,9 % v roce 2021;

5. uznává, že ruská invaze na Ukrajinu vyžaduje mimořádná politická opatření, aby byla zachována bezpečnost dodávek energie a zajištěna ochrana spotřebitelů, což zvýšilo odpovědnost agentury a ovlivňuje její práci v několika ohledech; konstatuje, že v této souvislosti bylo agentuře v průběhu roku svěřeno několik dalších komplexních úkolů (např. zveřejnění konečného posouzení uspořádání velkoobchodního trhu s elektřinou v Unie, zveřejnění odhadu ceny a referenční hodnoty zkapalněného zemního plynu a uplatňování mechanismu korekce trhu); vítá snahu agentury o splnění těchto dodatečných úkolů a dodatečnou podporu poskytnutou tvůrcům politik v prostředí energií s vysokými cenami;

6. bere na vědomí připomínku Účetního dvora uvedenou v jeho zvláštní zprávě č. 03/2023 o vnitřním trhu s elektřinou, která se týká nedostatků v rámci agentury pro monitorování a podávání zpráv; připomíná, že ačkoliv roční pracovní programy agentury pravidelně zmiňují, že monitorování je kriticky důležitý úkol, nejsou tyto pracovní programy dostatečně explicitní a neobjasňují, jak je monitorování a podávání zpráv plánováno, a to navzdory povinnosti agentury uvádět všechny očekávané výstupy; zdůrazňuje, že hrozí, že to oslabí odpovědnost agentury, a také by to mohlo bránit zúčastněným stranám v pochopení potřeb agentury v oblasti údajů a jejího podílu na monitorování provádění;

Efektivita a úspory

7. všímá si, že agentura pravidelně různými způsoby přehodnocuje, optimalizuje a zefektivňuje své podpůrné funkce a administrativní procesy; dále si všímá sdílení znalostí a zavádění osvědčených postupů z jiných agentur, přezkumu, dokumentace a automatizace určitých procesů a centralizace určitých podpůrných funkcí;

8. bere na vědomí, že agentura za podpory externí poradenské společnosti provedla analýzu pracovního zatížení, aby posoudila současný stav rozdělení úkolů/činností a odhalila potenciální organizační nedostatky a problémy, jakož i prostor pro synergie a lepší rozsah kontroly a přidělování úkolů; konstatuje, že výsledkem byl akční plán, který je monitorován během schůzí vrcholného vedení a speciálních schůzek pro tento účel;

9. vítá skutečnost, že agentura používá řadu nástrojů IT pro procesy zadávání veřejných zakázek (portál pro elektronické podávání nabídek, elektronická zadávací řízení, elektronická oznámení a elektronickou fakturaci pro faktury v rámci smluv DIGIT); bere na vědomí, že agentura také používá systémy Sysper, ARES (včetně kvalifikovaného elektronického podpisu) a MiPS; vyzývá agenturu, aby dále rozvíjela své interní procesy využíváním digitalizace, zejména pokud to vede k efektivitě a úsporám provozních nákladů;

10. připomíná, že je důležité posílit digitalizaci agentury, pokud jde o její vnitřní chod a řízení i o rychlejší digitalizaci postupů; zdůrazňuje, že je třeba, aby byla agentura v tomto ohledu i nadále aktivní, aby se zabránilo rozdílům v digitalizaci jednotlivých agentur; upozorňuje však na to, že je třeba přijmout veškerá nezbytná bezpečnostní opatření, aby se zabránilo jakémukoli riziku pro on-line bezpečnost zpracovávaných informací, a trvá na zintenzivnění boje proti kybernetickým útokům nebo pokusům o infiltraci, a zejména těm, které přicházejí z Ruska nebo Číny;

Personální politika

11. bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2022 byl plán pracovních míst proveden z 97,40 %, neboť bylo jmenováno 74 ze 76 dočasných zaměstnanců schválených v rámci rozpočtu Unie (ve srovnání se 71 schválenými pracovními místy v roce 2021); konstatuje, že v roce 2022 pracovalo pro agenturu navíc ještě 38 smluvních zaměstnanců, sedm vyslaných národních odborníků, 19 dočasných zaměstnanců a 2 konzultanti; opakuje doporučení Účetního dvora týkající se přidělování stálých a průběžných úkolů přímo zaměstnaným zaměstnancům;

12. konstatuje, že vzhledem k dlouhodobým smlouvám členů vrcholného vedení agentury (s výjimkou ředitele, který není vybírán agenturou a má mandát na dobu určitou), není agentura v současné době schopna v krátkodobém horizontu změnit stávající zastoupení žen a mužů ve vrcholném vedení; všímá si, že správní radu agentury tvoří deset žen (53 %) a devět mužů (47 %); opakuje, že obecně mezi zaměstnanci agentury i nadále nejsou dostatečně zastoupeny ženy – 40 žen (35 %) oproti 73 mužům (65 %), (37 % a 63 % v roce 2021); připomíná, že je důležité zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů mezi zaměstnanci, a vyzývá agenturu, aby tento aspekt zohlednila při budoucím přijímání zaměstnanců a jmenování v rámci svého vrcholného vedení; je si vědom toho, že agentura schválila chartu o rozmanitosti a začleňování a potvrdila, že je odhodlána zlepšit svou politiku a úsilí v oblasti rovnosti žen a mužů, rozmanitosti a začleňování; důrazně opakuje svou výzvu ke společnému úsilí s cílem řešit nedostatečné zastoupení žen a k podání zprávy orgánu příslušnému k udělení absolutoria o kvantifikovatelných cílech pro jeho dosažení v rámci agentury;

13. bere na vědomí, že agentura uplatňuje politiku na ochranu lidské důstojnosti a k předcházení psychickému a sexuálnímu obtěžování a že je součástí meziagenturní pracovní skupiny důvěrných poradců; se zájmem očekává jejich zprávu a doporučení; konstatuje, že v roce 2022 nebyly hlášeny žádné případy obtěžování, a vybízí agenturu, aby pokračovala v práci na předcházení těmto případům i v budoucnu a rozvíjela ji;

14. vybízí agenturu, aby nadále rozvíjela dlouhodobý rámec politiky v oblasti lidských zdrojů zaměřený na rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem, celoživotní poradenství a profesní rozvoj, vyvážené zastoupení žen a mužů, práci z domova, zeměpisnou vyváženost a nábor a integraci osob se zdravotním postižením;

Zadávání veřejných zakázek

15. bere na vědomí skutečnost, že agentura částečně vyřešila předchozí nedostatky v zadávání veřejných zakázek, které zjistil Účetní dvůr, zejména pokud jde o objednávky položek, které nejsou součástí ceníku, což vedlo k vydání výroku s výhradou; vítá skutečnost, že agentura zavedla úplný soubor pokynů pro své projektové manažery, včetně šablon a podrobných pokynů pro zavedené pracovní postupy v souladu s požadavky finančního nařízení v oblasti zadávání veřejných zakázek; konstatuje, že připomínka Účetního dvora zůstane otevřená, dokud neskončí platnost souvisejících rámcových smluv;

16. bere na vědomí, že v roce 2022 bylo uzavřeno 246 zadávacích řízení různého druhu oproti 200 v roce 2021; připomíná, že u veškerého zadávání veřejných zakázek je důležité zajistit spravedlivou soutěž mezi uchazeči a pořídit zboží a služby za nejlepší cenu, aby bylo zajištěno efektivní využití dostupného rozpočtu, při dodržení zásad transparentnosti, proporcionality, rovného zacházení a zákazu diskriminace; se znepokojením bere na vědomí připomínku Účetního dvora ohledně rostoucího počtu nedostatků v zadávání veřejných zakázek, které jsou i nadále pro většinu agentur největším zdrojem nesprávných plateb;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

17. bere na vědomí, že agentura se v roce 2022 i nadále snažila provádět svou komplexní politiku v oblasti prevence a řešení střetů zájmů, včetně ustanovení týkajících se zaměstnanců, rad a pracovních skupin; také bere na vědomí, že správní rada v prosinci 2022 přijala přísnější pokyny pro prevenci a řešení střetů zájmů pro správní radu a odvolací senát; dále konstatuje, že tyto pokyny doplňují existující obecnou politiku agentury v oblasti prevence a řešení střetů zájmů, která byla zavedena v roce 2015, a poskytují členům správní rady další porozumění při plnění jejich povinností v souladu s politikou agentury v oblasti prevence a řešení střetů zájmů, a zároveň poskytují přezkumnému panelu další pokyny pro posuzování okolností, které by mohly vést ke střetu zájmů;

18. všímá si, že v roce 2022 byl uveden jeden případ střetu zájmů týkající se zaměstnance; bere na vědomí, že vedoucí oddělení záležitost vyřešil přijetím rozhodnutí, že tento zaměstnanec by neměl být zapojen do určitých případů týkajících se jeho bývalého zaměstnavatele, což dále potvrdila právní služba agentury, korespondent pro etiku, personální oddělení a bylo to uvedeno v poznámce ke spisu;

19. vyjadřuje politování nad tím, že podle zvláštní zprávy Účetního dvora č. 03/2023 o vnitřním trhu s elektřinou jsou internetové stránky agentury provozovány neefektivně, neboť klíčové dokumenty pro zúčastněné strany a širokou veřejnost nejsou snadno přístupné nebo nejsou zveřejněny vůbec; dále konstatuje, že internetové stránky postrádají transparentnost potřebnou pro komunikační nástroj a že v některých případech ani nesplňují regulační požadavky; vyzývá agenturu, aby naléhavě zlepšila transparentnost své práce a vyvozování odpovědnosti v této oblasti tím, že usnadní přístup veřejnosti k dokumentům a údajům na svých internetových stránkách, zajistí úplné a včasné zveřejňování svých rozhodnutí a údajů v souladu s právními požadavky a zavede jasně definovanou politiku transparentnosti vycházející z osvědčených postupů;

20. je znepokojen připomínkami ve zvláštní zprávě Účetního dvora č. 03/2023 o vnitřním trhu s elektřinou, z nichž vyplývá, že struktura řízení agentury brzdí její efektivitu a nezávislost; konstatuje, že v souladu s vyjádřením Účetního dvora musí ředitel agentury získat od rady regulačních orgánů kladné stanovisko ke klíčovým výstupům v oblasti regulace; dále konstatuje, že ačkoliv je rada regulačních orgánů složená z jednoho zástupce národního regulačního orgánu z každého členského státu a jejím úkolem je jednat výhradně v zájmu EU jako celku, neobsahuje nařízení o agentuře žádné legislativní záruky, které by zabránily zapojení zástupců do rozhodování rady regulačních orgánů, jež by bylo v rozporu s rozhodnutími konkrétních národních regulačních orgánů nebo s národními zájmy (pokud je národní regulační orgány hájí v souladu se svým právním postavením); konstatuje rovněž, že externí odborné poradenství v agentuře do značné míry závisí na zapojení odborníků národních regulačních orgánů do pracovních skupin, a ačkoli odborníci těchto národních regulačních orgánů mohou být rovněž vystaveni střetu zájmů, nejsou povinni podepisovat žádné prohlášení o střetu zájmů; žádá Komisi, aby vyhodnotila řízení agentury a navrhla jeho zlepšení tím, že posílí její nezávislost na národních regulačních orgánech a národních zájmech a její donucovací pravomoci a nástroje sbližování;

21. všímá si, že ve výše uvedené zvláštní zprávě si Účetní dvůr také povšiml nedostatků v uplatňování interních pravidel agentury týkajících se správy a zveřejňování prohlášení o zájmech členů rady regulačních orgánů a správní rady; zdůrazňuje, že k veřejné kontrole střetů zájmů by mohla přispět větší transparentnost rozhodovacích procesů rad a pracovních skupin agentury (např. zveřejňování zápisů ze zasedání a výsledků hlasování);

22. bere na vědomí skutečnost, že schůzky agentury s lobbisty jsou registrovány na úrovni schůzek ředitele a zveřejněny na internetových stránkách agentury;

23. připomíná, že je důležité, aby se agentura více zviditelňovala ve sdělovacích prostředcích, na internetu a v sociálních médiích, a občané se tak mohli blíže seznámit s činností, kterou vykonává;

Vnitřní kontrola

24. konstatuje, že s cílem posílit systém vnitřní kontroly byla v průběhu roku 2022 revidována řada vnitřních politik, včetně rozhodnutí ředitele 2022–14 ze dne 13. září 2022, kterým se zřizuje registr výjimek a případů nesouladu, stanoví postup pro podávání žádostí o výjimky a oznamování případů nesouladu; rozhodnutí ředitele 2022–08 ze dne 21. června 2022, kterým se přijímá politika a postup pro řízení citlivých funkcí a zrušuje rozhodnutí ředitele 2019–06 ze dne 2. dubna 2019 o přijetí politiky a postupu pro řízení citlivých funkcí; a rozhodnutí správní rady, kterým se mění rozhodnutí správní rady č. 17/2022 ze dne 13. prosince 2018 o rámci vnitřní kontroly Agentury Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů;

25. bere na vědomí, že podle výroční zprávy Účetního dvora schválila v prosinci 2022 pověřená schvalující osoba platební příkaz ve výši 714 720 EUR, ačkoliv její schvalovací pravomoci byly omezeny na 500 000 EUR; zdůrazňuje, že to ukazuje na nedostatek ve vnitřních kontrolách agentury, pokud jde o přenesení pravomocí pro schvalování plateb; vyzývá agenturu, aby přijala kroky k zajištění toho, že u jednotlivých platebních příkazů budou respektovány příslušné limity;

Další připomínky

26. s uspokojením konstatuje, že v roce 2022 začala agentura provádět plán penetračního testování s cílem přezkoumat všechny stávající a nově vybudované aplikace vystavené internetu a provádět pravidelné penetrační testování alespoň jednou za tři roky;

27. vítá skutečnost, že agentura v roce 2022 podepsala interinstitucionální rámcovou smlouvu o poradenských službách pro zavedení a registraci systému environmentálního řízení (EMAS); dále bere na vědomí, že agentura pokračovala v provádění svého akčního plánu pro ekologizaci na období 2021–2022 a zkoumala možnost podniknout další kroky k lepšímu plnění norem EMAS spolu s pronajímatelem z důvodu omezení vyplývajících ze specifik pronajatých prostor;

28. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 11. dubna 2024 ([3]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([3]) Přijaté texty, P9_TA(2024)0280.